

Příloha č.1
MŠ Olešná
Školní rok 2023/2024
Zpracovala: Andrea Samková

Celoroční projekt:

KAMARÁD S PŘÍRODOU, aneb do přírody za zvířátky

V tomto školním roce pokračujeme v projektu Kamarád s přírodou, který nás provede a seznámí s přírodou a nejbližším okolím mateřské školy. Budeme podnikat prodloužené výlety do přírody (prodloužené pobyty venku). V rámci výletů za poznáváním upevňujeme jak fyzickou zdatnost, tak rozvíjíme i další oblasti z RVP (5 oblastí). Upřednostňujeme formy vlastního poznávání a prožitkového učení, individuální přístup k dětem. Je určen pro všechny děti. Realizace zpravidla 1x do měsíce. Délka od 8,00h do 11,45h. Vychází z environmentální výchovy, která vychovává k odpovědnému vztahu k přírodě a pochopení její nenahraditelné ceny pro život všech. Má za úkol budovat v lidech pozitivní vztah k přírodě, schopnost estetických prožitků v souvislosti s přírodou, zabývá se poznáváním vztahů v přírodě a vlivem člověka na ni. Cílem environmentální výchovy (EV) by měl být člověk s rozvinutým zájmem o přírodu, s touhou ji poznávat a ochraňovat.

Cílem projektu:

- pomáhat pochopit vzájemné propojení všech živých a neživých soustav
- zvyšuje fyzickou odolnost a výkonnost, zlepšuje orientaci a také celkový zdravotní stav
- vede k samostatnosti při činnostech i spolupráci s ostatními dětmi
- pozitivní vliv na duševní vývoj dítěte, což se velmi často promítne dosažením lepších výsledků ve škole, děti jsou schopny snadněji zvládat různé problémy
- učí je vnímat okolní krásy, klid a také jim poskytne útočiště před okolním, často hektickým světem
- rozvíjí představivost, tvořivost
- směřuje k souladu člověka s přírodou, s životním prostředím a zasahuje do různých oblastí jeho aktivit
- umožnit dětem osobní zkušenost s přírodou, nechat jim ji zažívat všemi smysly
- zažívat přírodu jako prostor pro poznávání a učení, hry a relaxaci

Oblasti RVP PV:

Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

Stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům. (RVP PV)

Obsah

Pobyť na čerstvém vzduchu, překonávání přírodních překážek s pohybovým vyžitím ve volném prostoru, kdy využíváme smysly při vnímání přírody a vědomě se přizpůsobujeme podmínkám terénu a počasí. Při pohybu se děti naučí si své tělo uvědomovat, s pomocí učitelky se dozvědí nové poznatky o fungování těla. Manipulace s různými druhy přírodnin.

Vzdělávací cíle

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka

- překonávání přírodních překážek s pohybovým vyžitím ve volném prostoru (na čerstvém vzduchu)
- cvičení s přírodním materiálem (Veverčí nadělení, Žaludové závody, Na kukačku...)
- využívání smyslů při vnímání přírody, vnímání terénu a počasí, správně se oblékáme, uvědomujeme si co je zdravé a co ne, co je bezpečné a co nikoli
- uvědomění si svého těla – zadýchání, tlukot srdce
- chůze po slepu, po hmatu (Najdi svůj strom, Vonící hádanky...)
- rozeznávat zvuky a tvary, barvy a chutě (výtvarné vyjádření – pastelky, křídly, rudky...)
- manipulace s přírodninami – kamínky, šišky, listy ulity, písek, kůra.....
- hudebně pohybové hry (Medvěd spí, Slunce svítí na ptáčky...)

Očekávané výstupy

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí, provést jednoduchý pohyb podle vzoru
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem – správné držení tužky, modelovací hmotou, hudební nástroje z přírodnin...)
- zvládnout sebeobsluhu (osobní hygiena, umět používat kapesník, samostatně jíst, postarat se o své osobní věci...)
- pojmenovat části těla, znát jejich funkce, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem (zdravá výživa, otužování...) a o faktorech poškozujících zdraví (kouření, návykové látky...)
- uvědomovat si, co je nebezpečné, kde hledat pomoc (bezpečný odstup vůči cizím osobám, opatrnost, obezřetnost, bránit se projevům násilí...)

Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

Podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů a vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebe nahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“ – jazyk a řeč; poznávací schopnosti a funkce, představitivost a fantazie, myšlenkové operace; sebepojetí, city a vůle. (RVP PV)

Obsah

Zde se zaměříme na popisování smyslových vjemů, zážitků, pocitů. Individuální práce i práce ve skupinách, učit se spolupracovat, domluvit se budou si moci vybrat objekty svého zájmu a my je budeme podporovat v jejich zvědavosti a zájmu pozorovat. Výtvarné zachycení, dramatické vyjadřování – pohádky o zvířátkách, rostlinách apod.

Vzdělávací cíle

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování...)
- podpora a rozvoj zájmu o učení
- získávání relativní citové samostatnosti
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získávání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti sebeovládání, řídit svoje chování
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

Vzdělávací nabídka

- popisování smyslových vjemů, zážitků, pocitů – děti budou popisovat svá pozorování, formulovat otázky, při spolupráci ve skupinách se budou muset domluvit, vymyslet strategii, obhájit svá stanoviska
- rozšiřování slovní zásoby o nové pojmy a názvy živočichů, jejich mláďat nebo vývojových stádií, rostlin a jejich částí, počasí apod.
- samostatnost při výběru objektů svého zájmu
- podpora jejich zvědavosti a zájmu pozorovat
- samostatný slovní projev
- sluchové hry (Kukačka, kolik hlasů uslyším...), hry se slovy (První písmeno, Překvapení pod kameny...), slovní hádanky
- výtvarné, hudební a pohybové činnosti (přírodniny a motivy zvířat, rostlin, krajiny a počasí)
- prohlížení odborné literatury – encyklopedie, atlasy; dětská literatura (Broučci, Pohádky skřítky Medovnička a Barvínska, Podzimní skřítkové, Pohádky z mechu a kapradí, ŠPL...)
- ekonarologie – vyprávění, kdy vypravěčem nemusí být člověk, ale zvíře, kámen, strom, kdy se posluchač zaposlouchá a vcítí do vyprávějíciho a kdy se v dítěti probouzí environmentální senzitivita
- přirovnání k živočichům a rostlinám, uvědomovat si vlastnosti, proč tomu tak je – hledat společné rysy a vlastnosti (skáče jako srna, mlčí jako ryba, má sluch jako rys...)

- činnosti na postřeh a rychlou reakci (Na sovu, Opičák, Ochránci přírody, Na proměny...)
- činnosti zaměřené na matematické představy (Podle délky, podle velikosti, Sedaná, Mravenci...)
- spontánní hra
- výlety do okolí

Očekávané výstupy

- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- samostatně vyjadřování, správná výslovnost, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, vést rozhovor, spontánně vyprávět zážitky
- přiměřená slovní zásoba
- chápat slovní vtip a humor
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma
- rozkládat slova na slabiky, poznat na počátku a na konci slova, rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- projevovat zájem o knížky, poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- rozlišit základní geometrické tvary, barvy, vlastnosti předmětů
- smyslové vnímání
- nápodoba tvarů a znaků
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy, orientovat se v řadě, časová orientace
- uvědomovat si svou samostatnost, rozhodovat o svých činnostech, prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- projevovat zájem o spolupráci, zorganizovat hru
- přijmou povinnosti, soustředit se na činnost

Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

Podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. (RVP PV)

Obsah

V přírodě budeme hrát řadu her, které posílí vztahy mezi dětmi i jejich vztah k prostředí, ve kterém se pohybují. Budeme rozvíjet ohleduplné chování, toleranci a respekt k druhému, pomoci kamarádovi, vzájemné naslouchání a dodržování společně vytvořených pravidel.

Vzdělávací cíle

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým (pozdravit, požádat...)
- aktivity podporující sblížení dětí (neutíkat pomalejším, pomoci nést batůžek...)
- činnosti na podporu spolupráce (odlet ptáků, Průvodce nočním lesem...)
- sociální hry, hraní rolí, dramatické činnosti (situace s využitím personifikace zvířátek, které budou pomáhat řešit mezilidské vztahy – Boudo, budko..., bajky), hudební a hudebně pohybové hry

- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému (modelové situace – šermování klacky, házení kamenů, ulamování větví, plašení zvěře, zašlápnutí broučka...), respektovat a tolerovat druhé (pomale a méně obratné, kdo hůře slyší...)

Očekávané výstupy

- spolupracovat s ostatními (komunikovat, domlouvat se, udržovat dětská přátelství...), navazovat kontakty s dospělým (komunikovat, respektovat ho...)
- respektovat potřeby druhých, vést k ohleduplnosti, toleranci (podělit se, pomoci...)
- chovat se obezřetně přim setkání s neznámými lidmi, bránit se projevům násilí jiného dítěte
- spoluvytvářet prostředí pohody

Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)

Záměrem je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody v jeho sociálním prostředí. (RVP PV)

Obsah

V této oblasti se budeme nejvíce věnovat rozvoji společenského soužití a spolupráci. Děti se setkají s myslivcem, část trasy – cyklostezka a jiné. budeme podporovat autentické vyjadřování, prosociální chování, povědomí o mezilidských a morálních hodnotách a vytvoření základů aktivního postoje ke světu – vadí mi nepořádek kolem, plýtvání, a co mohu udělat pro to, aby to bylo jinak. Děti budou trénovat dovednost vyjádřit se, navrhnout řešení.

Vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka

- spoluvytváření si jasných a smysluplných pravidel (ve třídě, v přírodě...)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (čištění studánky, zdobení „stroměčku“ pro zvířátka v lese, sběr kaštanů...)
- hledání motivů přírody v písních (o vodě, o stromech...), ukázky vážné hudby – poslech Smetanovy Vltavy apod., návštěva muzeí
- četba knih s přírodní tematikou, o kulturách přírodních národů, encyklopedie, atlasy...(deštné pralesy, záchrana velryb a jiné)
- výtvarné zachycení památek v okolí
- k jiným kulturám se dostaneme přes národní znaky (lípa – ČR a Slovinsko, javor – Kanada, dub – Německo, cedr – Libanon, kvetoucí třešeň – Japonsko, tulipány – Nizozemsko, jetel – Irsko, tygr – Bangladéš, panda – Čína, pták kivi – Nový Zéland, klokan – Austrálie)

Očekávané výstupy

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, dodržovat společně vytvořená pravidla, střídat se v komunikaci...)
- ohleduplnost, zdvořilost, navazování vztahů s ostatními
- vyjádřit a zhodnotit prožitky /co se mi líbilo a co ne/
- všimnout si kulturních památek kolem sebe (zámek v Olešné, Sv. Martin...)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí pomocí různých výtvarných dovedností a technik

Dítě a svět (oblast environmentální)

Záměrem je založit dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí. (RVP PV)

Obsah

Tato oblast se přímo dotýká životního prostředí a ekologického chování. Děti si postupně vytvářejí kladný vztah k okolí školky, lesu, rybníku, kam si chodí hrát a kde budou mít oblíbená zákoutí a místa pro své hry. Budou si hrát s přírodním materiálem, stavět domečky, zahrádky a jiné. Vznikne prostor k rozhovorům o tom, proč lidé přírodu znečišťují, proč některá zvířata a rostliny mizí a co s tím lidé mohou dělat. Během roku si děti uvědomí proměny přírody podle ročních období, její pozorování a zkoumání různých živočichů. Naučí se zbytečně přírodu neničit, získávají k přírodě kultivovaný vztah.

Vzdělávací cíle

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, vycházky do okolí (lupa, výtvarné zachycení, hry s přírodním materiálem...)
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí o okolní krajinu (projekt 72 hodin, pomoc při úklidu školní zahrady...)
- hry a cvičení bezpečného chování v některých situacích, které mohou nastat (kontakt se zvířaty, jedovaté rostliny, léky, injekce apod.)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník...), encyklopedie, atlasy
- sledování rozmanitosti a změn v přírodě (příroda živá i neživá, roční období, podnebí, počasí...)

Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známé prostředí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (poznatky o přírodě živé či neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (o koloběhu vody, střídání denních i ročních období ...), pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, třídit odpad, šetřit s vodou, energií, starat se o rostliny...)

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- soustředěně zkoumá, pozoruje, objevuje, všimá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, telefon...)

Kompetence sociální a personální

- samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

Kompetence činnosti a občanské

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- je otevřený aktuálnímu dění
- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

